Kniha: Hamlet, kralevic dánský (W. Shakespeare)

Předmět: Český jazyk – rozbor díla

Přidal(a): nothing

William Shakespeare

O autorovi a zasazení díla do kontextu literatury:

- W. Shakespeare je považován za největšího anglického i světového dramatika píšícího na přelomu 16. a 17. Století v období humanismu a renesance.
- Narodil se roku 1564 ve Stratfordu nad Avonou, studoval gymnázium, v osmnácti letech se oženil s o osm let starší ženou.
- Přesunul se do Londýna, kde vynikal jako herec a dramatik, stal se dokonce spolumajitelem jedné z divadelních společností, která později začala hrát v divadle Globe.
- V roce 1613 se přestěhoval zpět za manželkou a dětmi do svého rodiště. Zemřel roku 1616.

Díla

- **1. období**
  - **komedie** (Zkrocení zlé ženy, Sen noci svatojánské, Komedie plná omylů)
  - **historické hry** (Jindřich IV., Richard III., Julius Caesar)
  - **napsal první tragédie** (Romeo a Julie)
- **2. období**
  - **slavné a pesimistické tragédie** (Othello, Král Lear, Macbeth)
- **3. období**
  - **psal sonety** – sbírka obsahující 154 sonetů na téma lásky a krásy, je věnovaná mladému muži a černé dámě (jejich totožnost nebyla odhalena), sonety mají formu tří slok o čtyřech verších a jedné závěrečné sloky o dvou verších
  - **romance s pohádkovými motivy** (Zimní pohádka)

Literárně-historický kontext

Renesance je období návratu k antice a díla se zaobírají otázkami lidské existence. Ustupuje literatura psaná latinsky a převažují díla v národních jazycích. Vznikla v Itálii ve 14. století a je představována autory jako např. Dante Alighieri (Božská komedie), Francesco Petrarca (Zpěvník), Giovani Boccaccio (Dekameron), Nicolo Machiavelli (Vladař), Francois Villon (Závěť, Odkaz), Miguel de Cervantes (Don Quijote), Lope de Vega (Ovčí pramen – Fuente Ovejuna), Geoffrey Chaucer (Canterburské povídky)

Rozbor díla: Hamlet, kralevic dánský

- **Literární druh:** drama
- **Literární žánr:** tragédie, 5 dějství
- **Forma:** poezie i próza

Stručná charakteristika:

- násilí, intriky, vraždy, úvahy o lidském životě a existenci, touha po pomstě, osamocený jedinec

Jazyk a styl:

- Spisovný jazyk, tragické, komické i satirické prvky, vznešenost, slovní hříčky, filozofické úvahy, spíše delší a složitá souvětí, dialogy, blankvers.
- Blankvers – pětistopý nerýmovaný verš
- Chronologická kompozice

Postavy:

- **Hamlet** – dánský princ, syn zavražděného krále, spravedlivý a hrdý, uvažuje nad pomstou
- **Claudius** – bratr zavražděného krále, zákeřný, ctižádostivý
- **Gertruda** – Hamletova matka, královna
- **Horatio** – Hamletův přítel, čestný, spravedlivý, vyrovnaná osobnost
- **Polonius** – nejvyšší královský komoří, oddaný králi, podlézavý
- **Ofélie** – Hamletova láska, dcera Polonia
- **Laert** – syn Polonia, zaslepen pomstou

Doba a místo děje:

- dánský hrad Elsinor, autorova současnost (počátek 17. století)

Děj:

Děj se odehrává na dánském hradě Elsinor. Poté, co Hamletův strýc Claudius zabil dánského krále, Hamletova otce, vzal si Hamletovu matku a sám se stal králem, se Hamletovi zjeví duch jeho otce a řekne mu pravdu o své smrti. Hamlet začne předstírat, že zešílel. Požádá herce, kteří byli pozváni na hrad, aby do svého vystoupení přidali scénu připomínající otcovu vraždu (jed nalitý do ucha). Hamlet během představení pozoruje svého strýce a sleduje jeho reakce, aby si ověřil, zda je pravda to, co mu vypověděl duch. Poté při rozhovoru s matkou zjistí, že je někdo poslouchá a v domnění, že je to Claudius, dotyčného zabije. Zabije však Polonia, královského komoří a otce Ofélie, jeho lásky. Claudius po daném incidentu posílá Hamleta do Anglie, kde má být popraven, ale Hamlet to zjistí a vrací se do Dánska.

Mezitím se ze zoufalství nad smrtí otce Ofélie utopila. Poloniův syn Laertes chce pomstít smrt svého otce, domluví se s Claudiem a vyzve Hamleta na souboj. Při souboji Hamlet Laerta zabije, ale sám je raněn mečem namočeným v jedu, a než zemře, stihne zabít Claudia. Hamletova matka umírá po vypití poháru s jedem, který byl určen Hamletovi.
Smrt všech hlavních postav je typické zakončení Shakespearových tragédií. Jediný živý zůstává Hamletův přítel Horatio. Nakonec přijíždí do království Fortinbras, kralevic norský, který přebírá moc v zemi.

Hamlet je vnitřně rozpolcená postava, které se zhroutil svět a marně hledá své místo v chaosu světa. Má pochybnosti o sobě i o smyslu svého konání a pomsty, která se zdá jen marným gestem. Řeší otázky bytí a smyslu lidské existence, citát: „být, či nebýt, toť otázka“.